

ADİ ORTAKLIKLAR TARAFINDAN SATIN ALINAN TESCİLE TABİ ARAÇLARIN KDV SORUNSALI

VAT PROBLEM OF VEHICLES SUBJECT TO REGISTRATION PURCHASED BY ORDINARY PARTNERSHIPS

Ömer GEZER*

ÖZ

Bu çalışmamızda, hem ortaklık hükümlerine uygun olması hem de çok fazla prosedür gerektirmemesi nedeniyle, günümüz ticari hayatının getirdiği hız ve hareket kabiliyetine vergisel uyum sağlama noktasında çok fazla tercih edilmekte olan Adi Ortaklıklarda, tescile tabi araçlarda KDV yönünden yaşanan sorunlara değinilecektir. Adi Ortaklıklarda ortaklığın Gelir Vergisi yönünden mükellefiyet kaydının olmaması nedeniyle, KDV kanununun mükellefiyet kavramı üzerinden ortaya çıkan sorunlara değinilecek olup, Sonuç bölümünde de konu ile ilgili çözüm önerilerimiz sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Adi Ortaklık, KDV, Mükellef, İndirim KDV, Gider, Maliyet.

ABSTRACT

In this study, problems related to the VAT will be addressed in vehicles that are subject to registration in the Ordinary Partnerships, which are highly preferred in terms of tax compliance to the speed and mobility of today's commercial life, as they are both compatible with the partnership provisions and do not require too many procedures. Due to the fact that in the Ordinary Partnerships the partnership is not subject to income tax liability, the problems arising from the concept of liability of VAT law will be referred, and in the conclusion section our solution proposals about the subject will be presented.

Keywords: ordinary partnership, vat, taxpayer, discount vat, expense, cost

* Vergi Müfettişi

M.G.T.: 01.02.2018 / M.K.T.: 16.03.2018

1- GİRİŞ

Günümüzde ticari faaliyetler arttıkça, faaliyetler ile orantılı olarak yapılan işlemlerin çeşitliliği de artmaktadır. Ancak, Vergi İdaresi'nin ortaya çıkan bu işlemlere çözüm üretmede aynı hızla cevap verdiğini/çözüm ürettiğini söyleyemeyiz. Bazen çok basit işlemler bile yıllarca yasa koyucu tarafından çözüm üretilmediği için sürüncemede kalabilmektedir. Mevzuat düzenlemesi yapılmayan bu gibi durumlarda ticari faaliyette bulunanlar ortaya kendilerince pratik çözümler koymaktadırlar.

Bu çalışmanın konusu da yukarıda belirttiğimiz gibi yıllarca çözüm üretilemeyen Adi Ortaklık bünyesinde kullanılmak üzere satın alınan araçlara ait KDV sorunudur. Daha doğrusu Adi Ortaklık bünyesinde kullanılmak üzere alınan ve tescile tabi herhangi bir araç alımı sorunu da diyebiliriz.

Ticari hayatta Adi Ortaklıklar çok sık olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durumda Adi Ortaklıkların kurulma sürecinin basit olması özellikli işlem gerektirmemesi (Ana sözleşme tanzim edilmesi, ticaret siciline tescil, izin alınma vb.) en önemli özellikler arasında sayılmaktadır. Adi Ortaklıklar kurulmasına ilişkin hükümler Borçlar Kanunu'nda yer almakta olup özel bir işleme tabi değildir. Borçlar Kanunu'nun 520 inci maddesinde yer alan düzenlemede adi ortaklık iki veya daha çok kişinin emeğini ya da malını bir amaca ulaşmak için birleştirdikleri bir sözleşme türü olarak tanımlanmaktadır. Adi ortaklığın amacı, ortakların sorumlulukları, sermayesi, borçları ve alacakları bu kanunda düzenlenmiştir. Adi ortaklıklar kamu veya gerçek tüzel kişiliği haiz olmayıp Borçlar Kanunu hükümlerine göre kurulur ve son bulur. Birden fazla mükellefin müşterek işyeri niteliğindeki adi ortaklık için müstakil defter tutulmakta, bunun sonucunda adi ortaklığa ait bilanço ve gelir tablosu oluşmaktadır.

Borçlar Kanunu'nun 534-538 inci madde hükümleri kapsamında iştirak halinde mülkiyet esasına göre faaliyet sürdüren adi ortaklıklar elde ettikleri gelirin vergilendirilmesi açısından bağımsız bir ünite olarak kabul edilmemiştir. Bir nevi ortakların hisseleri nispetinde faaliyette bulunan Müşterek işyeri niteliğinde el birliği ile ticari faaliyet yapıp bu faaliyetten sağlanan kazancın hisseler oranında dağıtılması esasına dayanmaktadır. Adi ortaklığın ortaklarının tümü gerçek kişi, bir kısmı gerçek kişi, bir kısmı kurum veya tüm ortakları kurum olabilmektedir. Kurumlar Vergisi mükellefleri tarafından, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 2. maddesi kapsamında mükellefiyet tesis ettirilmemesi durumunda da ortaya çıkan yapı yine Adi Ortaklık olmaktadır. Adi ortaklıkların gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyetleri yoktur. Adi ortaklıklar, hesapladıkları kârı veya zararı ortaklarına bildirirler. Ortaklar, ortaklıktaki hisseleri nispetinde bu kârı veya zararı kendi gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinde gösterirler. Adi ortaklık stopaja uğramışsa stopaj mahsup hakkı da, payları oranında ortaklara aittir.

Adi ortaklığın tüzel kişiliği olmadığı için, normal olarak hesapladığı ve yüklediği KDV'leri de ortaklara bildirmesi ve bu KDV rakamlarının ortaklarca hisseleri oranında kendi KDV beyannamelerinde gösterilmesi gerekir. Ancak, KDV rakamlarının bu şekilde parçalanması, vergi tekniği açısından uygun görülmediği için uygulamada adi ortaklıklara da KDV açısından vergi numarası verilmekte ve adi ortaklık, esasen hisseleri oranında ortaklara ait olan KDV rakamlarını, adi ortaklık adına verdiği KDV beyannamesi ile topluca beyan etmektedir.¹

Yukarıda açıklandığı üzere Adi Ortaklığın kendi adına Gelir ve Kurumlar Vergisi yönünden mükellefiyeti bulunmamaktadır. Ortaklar Gelir ve Kurumlar Vergisi açısından kendi paylarına düşen kârlarını

¹ Mehmet Maç, "Ortakların Adi Ortaklığa Para Kullandırmaları veya Adi Ortaklık Kayıtlarındaki Parayı Kullanmaları Halinde Vergisel Açıldan Ortaya Çıkan Durumlar": Vergi Dünyası/Mayıs 2009, Sayı 333, Sayfa 4-9

ticari kazanç olarak münferiden beyan etmek zorunda olmakla birlikte KDV yönünden vergi mükellefi gelir stopaj yönünden ise vergi sorumlusu olarak kabul edilmiştir.

2- ARAÇ ALIMLARINDA BELGE DÜZENİ

Motorlu kara taşıtlarına ilişkin belge düzeni 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu kapsamında, çıkarılan Karayolları Trafik Yönetmeliğinde belirtilmiştir. Yönetmeliğin Araçların Tescil İşlemleri, Motorlu Araçlara Ait Şartlar İle Muayeneleri başlıklı dördüncü Kısımda Kayıt ve Tescile tabi araçlar hakkında düzenlemeler yapılmıştır. Yönetmeliğin ilgili hükümlerinde Tescil işlemlerinin sadece “Kamu kurum veya Kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri” adına yapılabileceği ifade edilmiştir. Tescil işleminde gerçek veya tüzel kişilik olmazsa olmaz şart olarak yer almaktadır.

Adi Ortaklıkların, gerçek veya tüzel kişi ortaklarından bağımsız olarak tüzel kişiliğinin bulunmaması, Ortaklık tarafından satın alınan ve ticari kazancın elde edilmesine yönelik olarak işletmede kullanılan tescile tabi araçların, işletme adına kayıt ve tescil edilmesini engellemektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229. maddesinde Faturanın Tanımı yapılmış olup maddede Fatura; “satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.” şeklinde tanımlanmıştır. Bu kapsamda Kayıt ve Tescile tabi bir aracın satın alınması halinde Fatura, tescil işleminin gerçekleştirilebilmesi için adına işlem yapılan herhangi bir kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi adına düzenlenmek zorundadır. Bu da bizi Vergi Usul Kanunu’ndaki Mükellef ve Vergi Sorumlusu’na götürmektedir.

3- KDV KANUNU AÇISINDAN;

Katma Değer Vergisi Kanunu’nun Vergi İndirimi Başlıklı 29. maddesinde;

“1. **Mükellefler**, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak aşağıdaki vergileri indirebilirler:

a) **Kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisi.**

4. **Maliye ve Gümrük Bakanlığı vergi indirimi uygulamasında doğabilecek aksaklıkları, vergi mükerrerliğine ve vergi muafiyetine meydan vermeyecek şekilde, bu Kanunun ana ilkelerine uygun olarak gidermeye ve indirimle ilgili usul ve esasları düzenlemeye yetkilidir.”**

denilmek suretiyle indirim mekanizmasının ilk şartı olarak KDV açısından Mükellef olmayı ve işlemin kendi adlarına yapılmasını şart koşmuştur.

Yukarıda da görüldüğü üzere Adi Ortaklıklar bünyesinde kullanılmak üzere kayıt ve tescile tabi herhangi bir araç satın alınması halinde (iş makineleri de aynı kapsamda değerlendirilmektedir.) aracın türüne ve kullanım yerine bakılmaksızın, faturanın Adi Ortaklık adına düzenlenmesi mümkün olmadığından, kanununun emredici hükmü gereği, (KDV Kanununun 30/b bendi kapsamında olsun olmasın binek veya ticari araç olup olmaması, faaliyetin binek otomobillerin işletilmesi vb.) faturada belirtilen KDV’nin Adi Ortaklık tarafından verilecek olan KDV beyannamesinde indirim KDV olarak dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır.

Gerçek hayatta bir iktisadi işletmenin aktifinde herhangi bir araç vb. bulunmaması neredeyse ihtimal dâhilinde değildir. İşletmelerde kullanılan bu araçların gider veya maliyetlerinin kayıtlara aktarılması ne şekilde olacağı sorusu gündeme gelmektedir. Bu durumda firmalar nasıl bir yol izleyeceklerdir.

Kayıt ve Tescile tabi araçların Adi Ortaklıklar tarafından aktife alınmasında veya ortaklık tarafından kullanılmasında birkaç farklı yöntem kullanılmaktadır. Burada araçlara ait giderlerin ortaklık tarafından gider veya maliyet unsuru olarak veya fatura üzerlerinde yer alan KDV'nin indirim olarak kullanılmasında faturaların Adi Ortaklık adına düzenlenmesinde mevzuat yönünden herhangi bir engel bulunmamasıdır.

Bunlardan ilki, araçların Adi Ortaklığın ilk kuruluşunda Ortaklığa sermaye olarak konulması olmaktadır. Bu şekilde araç doğrudan aktife alınmış olacak ve giderleri yazmada herhangi sıkıntı yaşanmayacaktır. Ancak bu yöntemde araç alımında katlanılan KDV araç daha önceden alınıp ilgili ortak adına tescil edildiğinden ortaklık tarafından indirim olarak dikkate alınamayacaktır.

İkinci yöntem ise ve belki de en çok kullanılan yöntem, araçların ortaklardan veya dışardan başka bir işletmeden kiralanması şeklinde olmaktadır. Bu şekilde işletmede bilfiil kullanılan araçlarla ilgili olarak kira faturasında yer alan KDV ile birlikte kira sözleşmesinde yer alması koşuluyla; yakıt, tamir, bakım vb. giderler yasal defterlere gider olarak alınabilmektedir.

Üçüncü yöntem olarak alınacak aracın tüm ortakların isimlerinin yer aldığı Fatura ile alınarak, Ruhsatın tüm ortakların isimlerinin yazılı olduğu şekli ile çıkartılması² tavsiye edilmekle birlikte buradaki sorun, Aracı satın alan ortakların Vergi numaraları ile Adi Ortaklığın KDV dolayısıyla kullandığı Vergi numarasının farklı olacak olması ve bu nedenle Ortakların KDV kanunu 29. maddesinde belirtilen "1. Mükellefler, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak aşağıdaki vergileri indirebilirler:

a) Kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisi," maddede yer alan "Mükellefler" ifadesinin KDV kanunundan kaynaklı mükellefi tarif etmekte, Gelir veya Kurumlar Vergisi yönünden tesis edilen mükellefiyetini kapsamamaktadır. Bu nedenle KDV mükellefi olarak ortaklık adına düzenlenmiş bir fatura ve tescil işlemi mümkün olmadığından "a) Kendilerine yapılan teslim ve hizmetler" kısmından kaynaklı KDV indirimi kaynaklı sorun yaşayabilecek olmalarından dolayı daha sonradan cezalı tarhiyata muhatap olmamaları adına bu şekilde işlem yapmaları tavsiye edilmemektedir.

Bu kapsamda farklı tarihlerde verilen özelgelerde bu durum ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Özelgelerde bizim görüşümüzü desteklemekte sadece Faaliyet ile orantılı daha sonradan yapılan giderlere ait KDV'yi indirim kapsamına almaktadır.

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından verilen 29.11.2015 tarih ve 39044742-KDV.29-97163 sayılı Özelgede;

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, adi ortaklık faaliyetinde bulunan işletmenize ait malların taşınabilmesi amacıyla kamyonet satın alınarak işletme aktifine kaydedilmek istendiği, ancak aracın adi ortaklık adına tescil işleminin olmadığı, ayrıca Ulaştırma Bakanlığı tarafından adi ortaklık adına K2 belgesinin verilmmediği belirtilerek, işletmede kullanılmak üzere ortaklığınız adına bedeli ödenerek alınacak söz konusu aracın işletme aktifine nasıl kaydedileceği ile araca ilişkin KDV, amortisman ve yapılan masrafların gider olarak dikkate alınıp alınmayacağı hususunda Başkanlığımızdan görüş talep edilmektedir.

² <http://ismmmo.org.tr/ForCevap.asp?cevap=22640> Erişim Tarihi : 21 Kasım 2017,

Gelir Vergileri Kanunu Yönünden

.....

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinde, ticari kazancın tespitinde nelerin gider olarak indirilebileceği sayılmış olup; aynı maddenin 5 inci ve 7 nci bentlerinde safi kazancın tespitinde kiralama yoluyla edinilen veya işletmeye dahil olan ve işte kullanılan taşıtların giderleri ile Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ayrılan amortismanların indirim konusu yapılacağı belirtilmiştir.

Diğer taraftan, Vergi Usul Kanununun 3 üncü maddesinin (B) fıkrasında; vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esas olduğu, vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerinin gerçek mahiyetinin yemin hariç her türlü delille ispatlanabileceği, vergiyi doğuran olayla ilgisi tabii ve açık bulunmayan şahit ifadesi ispatlama vasıtası olarak kullanılmayacağı, iktisadi, ticari ve teknik icaplara uymayan veya olayın özelliğine göre normal ve mutad olmayan bir durumun iddia olunması halinde ispat külfetinin bunu iddia eden tarafa ait olduğu hükme bağlanmıştır. Bu hüküm ve açıklamalara göre; Karayolları Taşıma Yönetmeliğince K2 belgesi almak için tüzel kişiliği olmayan adi ortaklığınız adına tescili yapılamayan aracın ortaklardan biri adına alınması durumunda, araç sahibi ile ortaklığınız arasında kiralama sözleşmesi düzenlenmesi ve aracın yalnızca ortaklığınız faaliyetlerinde kullanılması şartıyla araca ait giderler ve amortismanın indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN;

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun; 1/1 maddesinde, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye’de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV’ye tabi olduğu, 29/1 maddesinde, mükelleflerin yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV’ den, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV’yi indirebilecekleri, 30/d maddesinde ise Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarına göre kazancın tespitinde indirimi kabul edilmeyen giderler dolayısıyla ödenen KDV’nin mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan KDV’den indirilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca KDV Kanununun (1/3-f) maddesine göre, Gelir Vergisi Kanununun 70 inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiraya verilmesi işlemleri KDV’nin konusuna girmektedir. Buna göre, motorlu nakil ve cer vasıtaları, her türlü motorlu araç, makine ve tesisat ile bunların eklentilerinin kiraya verilmesinden elde edilen iratların gayrimenkul sermaye iradı olduğu hüküm altına alınmış olup söz konusu mal ve hakların kiraya verilmesi işlemi, ticari, sınai, zirai ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde verilen bir hizmet olmasa dahi KDV’ye tabi olacaktır. Buna göre, başka faaliyetleri nedeniyle KDV mükellefiyeti bulunmayan ortağınızın özel mülkiyetindeki aracı kiraya vermesi KDV Kanununun 1/3-f maddesi kapsamında KDV’ye tabi olacak, bu kiralama hizmetine ait KDV kiracı tarafından sorumlu sıfatıyla 2 No.lu KDV beyannamesiyle beyan edilmek suretiyle indirim konusu yapılabilecektir. Kiraya verenin başka faaliyetleri nedeniyle KDV mükellefiyetinin bulunması durumunda söz konusu aracın ortağı bulunduğu adi ortaklığa kiraya verdiği araç dolayısıyla fatura düzenlenmesi gerekmekte olup, bu durumda kiracı tarafından ödenen KDV indirim konusu yapılabilecektir. Sonuç olarak, adi ortaklığınız adına tescili yapılamayan aracın, ortaklardan biri adına alınması, araç sahibi ile ortaklığınız arasında kiralama sözleşmesi düzenlenmesi ve aracın yalnızca ortaklığınız faaliyetlerinde kullanılması şartı

ile söz konusu aracın giderlerine ilişkin (yakıt, tamir vb.) yüklenilen KDV'nin ortaklığınız tarafından indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.”

denilmektedir.

Benzer şekilde Konya Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından verilen 22.01.2009 tarih ve B.07.1.GİB.4.42.17.02/ VUK-2-401/145 sayılı Özelge de benzer hükümler içermekle birlikte tescil kısmında net bir ifade içermemektedir.

Konu : Adi Ortaklığın Faaliyetinde Kullanılacak Aracın Giderleri Hak.

İlgide kayıtlı dilekçenizde; sattığınız malların dağıtımında kullandığınız ve ortaklığınız adına kayıtlı olan plakalı aracınıza K2 belgesi almak için, söz konusu aracınızı ortaklığınız aktifinden çekerek ortaklardan birine devretmeniz halinde, bu araca ait giderlerin ticari kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate alınıp alınamayacağı hakkında bilgi talep etmekteyiz.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun “İndirilecek Giderler” başlıklı 40 ncı maddesinin 5 nci bendinde kiralama yoluyla edinilen veya işletmeye dahil olan ve işte kullanılan taşıtların giderlerinin, 7 nci maddesinde ise Vergi Usul Kanununa göre ayrılan amortismanların safi kazancın tespitinde indirim konusu yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Konu ile ilgili açıklamaların yer aldığı 180 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliğinin “a) İndirim Konusu Giderlerin Kapsamı” başlıklı bölümünde anılan Kanunun 5 nci bent kapsamına genel olarak taşıtların tamir, bakım, yakıt ve benzeri cari giderlerinin girdiği, “c) Diğer Taşıtların Giderleri ve Amortismanları” başlıklı bölümünde ise binek otomobil dışında kalan diğer taşıtların (kamyon, otobüs, kamyonet, minibüs vb.) gider ve amortismanlarının tamamının, bu taşıtların münhasıran işte kullanılmaları şartı ile ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılabileceği, işletmenin esas faaliyetinin nakliyecilik olup olmamasının söz konusu taşıtların giderlerinin ve amortismanlarının tamamının indirilmesine etki etmeyeceği belirtilmektedir.

Aynı Kanununun “Gider Kabul Edilmeyen Ödemeler” başlıklı 41 inci maddesinin 5 inci fıkrasında ise; teşebbüs sahibinin, ilişkili kişilerle emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit edilen bedel veya fiyatlar üzerinden mal veya hizmet alım ya da satımında bulunulması halinde, emsallere uygun bedel veya fiyatları ile teşebbüs sahibince uygulanmış bedel veya fiyat arasındaki işletme aleyhine oluşan farkların işletmeden çekilmiş sayılacağı,

Teşebbüs sahibinin eşi, üstsoy ve altsoyu, üçüncü derece dahil yansoy ve kayın hısımları ile doğrudan veya dolaylı ortağı bulunduğu şirketlerin, bu şirketlerin ortaklarının, bu şirketlerin idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından kontrolü altında bulunan diğer şirketlerin ilişkili kişi sayılacağı,

Bu bent uygulamasında, imalat ve inşaat, kiralama ve kiraya verme, ödünç para alınması veya verilmesinin, ücret, ikramiye ve benzeri ödemeleri gerektiren işlemlerin, her hâl ve şartta mal veya hizmet alım ya da satımı olarak değerlendirileceği,

İşletmeden çekilmiş sayılan farkların, ilişkili kişi tarafından beyan edilmiş gelir veya kurumlar vergisi matrahının hesabında dikkate alınmış ise ilişkili kişinin vergilendirme işlemlerinin buna göre düzeltileceği, ilişkili kişiler ve bu kişilerle yapılan işlemler hakkında bu maddede yer almayan hususlar bakımından, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesi hükmünün uygulanacağı, belirtilmektedir.

Öte yandan Başkanlığımızca yapılan araştırmada; ortaklığınız adına araç kaydının bulunmadığı, plakalı aracın ortaklarınızdan adına kayıt ve tescilli olduğu tespit edilmiştir.

Bu açıklamalar çerçevesinde;

Araç sahibi ile ortaklığınız arasında kiralama sözleşmesi düzenlenmesi ve aracın yalnızca ortaklığınız faaliyetlerinde kullanılması halinde, bu araca ait tamir, bakım, yakıt ve benzeri cari giderlerin indirim konusu yapabilme imkanınız bulunmaktadır.

Söz konusu aracın Ortaklığınız tarafından satın alınarak işletmeniz aktifine dahil edilmesi halinde ise; yukarıda belirtilen giderlerin yanı sıra, 213 sayılı V.U.K.'nın 320 maddesi gereği amortisman giderlerini de indirim konusu yapabilme imkanınız bulunmaktadır.

Ancak; söz konusu aracın kiralama veya satın alma işlemi gerçekleştirilirken, yukarıda belirtilen 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 41/5 maddesi hükmünün göz önünde bulundurulmasının gerektiği tabidir.

Bu Özelge verilirken tescil işlemlerine ilişkin Karayolları Trafik Yönetmeliğinden kaynaklı kısıtlamaların dikkate alınmadığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümler ile yapılan açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde Adi Ortaklıklar tarafından işletme bünyesinde kullanılmak üzere satın alınan veya kiralanmış araçlara ait giderler ve bunların alımında ödenen tutarlar ortaklık tarafından gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmasında herhangi bir sakınca bulunmamaktadır. Sorun KDV kanununun amir hükmü doğrultusunda faturanın KDV açısından mükellefiyeti olan Adi Ortaklığa değil, mükellefiyeti bulunmayan kişi adına düzenlenmiş olmasından kaynaklanmaktadır.

Bu konuda yasa koyucu sorunun önüne geçebilmek için ya Gelir Vergisi Kanunun' da düzenleme yoluna giderek Adi Ortaklığın ortaklık adına vergi numarası olarak tüzel kişiliğini tescil etme yönünde bir düzenleme yapmalıdır. İkinci yöntem olarak sorunu KDV Kanunu bünyesinde çözülmesidir. Bu konu ile ilgili olarak KDV Kanununun 29. maddesinde Adi Ortaklıklar lehine bir düzenleme yapılmalı veya maddenin 4. fıkrasında verilen yetkiyi kullanarak bir tebliğ ile soruna çözüm getirmelidir.

4- SONUÇ

Günümüz ticari hayatında hızla çeşitlenen ticari işlemler karşısında vergi düzenlemelerinin ticari hayatı geriden takip etmesi ve insanların ihtiyaçlarına yerinde ve hızlı cevap verememesi büyük bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Adi Ortaklıklar tarafından Kayıt ve Tescile tabi bir araç alımında Karayolları Kanunu kapsamındaki mevzuat düzenlemelerine göre tescil işleminin kamu veya gerçek kişiler ile tüzel kişiler adına yapılması gerekmektedir.

Adi Ortaklıkların ortaklarından bağımsız tüzel kişiliklerinin olmaması ortaklık adına araç kayıt ve tesciline engel olmakta ve bu sorun işletmelerin hakları olan indirim ve giderlerden faydalanmalarına engel olmaktadır.

Bu konu özellikle Adi Ortaklık adına alınmak istenen araçlarda faturada yer alan KDV açısından sorun olmakta olup, bunun önüne geçebilmek için iki ihtimalli bir çözüm bulunmaktadır;

İlk olarak ya Gelir Vergisi Kanunu'nda bir düzenleme yapılarak Adi Ortaklıklara Tüzel kişilik verilmesi sağlanarak ortaklarından bağımsız bir Vergi Numarası verilmeli,

Ya da KDV Kanunu'nun 29. maddesinde Adi Ortaklıklar lehine mükellefiyet yönünden bir düzenleme yapılarak veya maddenin 4. fıkrasında verilen yetkiyi kullanarak tebliğ ile soruna çözüm bulunmalıdır.

KAYNAKÇA

- Borçlar Kanunu,
- İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından verilen 29.11.2015 tarih ve 39044742-KDV.29-97163 sayılı Özelge,
- Karayolları Trafik Yönetmeliği, Md.30
- Katma Değer Vergisi Kanunu,
- Konya Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından verilen 22.01.2009 tarih ve B.07.1.GİB.4.42.17.02/VUK-2-401/145 sayılı Özelge,
- MAÇ, M. "Ortakların Adi Ortaklığa Para Kullandırmaları veya Adi Ortaklık Kayıtlarındaki Parayı Kullanmaları Halinde Vergisel Açıdan Ortaya Çıkan Durumlar": Vergi Dünyası/Mayıs 2009, Sayı 333, Sayfa 4-9
- Vergi Usul Kanunu